

Flertallet, veed jeg ikke; jeg har maasse overhørt det. Jeg har derfor blot villet tillade mig at nævne det med Tilføjning, at jeg ikke i Lovgivningen kan finde, at Ministeriet har været berettiget til at gjøre dette, uden i alt Fald gennem Lov, gennem en foreløbig Lov efter Grundlovens § 25. Om der da var saa gode Grunde for Foranstaltningen, at den kunde passere, vilde saa efter grundlovmæssig Forskrift været at afgjøre af den næste Rigsdag; men at træffe Foranstaltningen paa den Maade, det er sket, har i alt Fald jeg — maasse det er en Feil ved mine Dine — ikke kunnet se den juridiske Berettigelse til, og den egentlige politiske Berettigelse dertil nærer jeg Tvivl om, at jeg nogenstinde kommer til at se.

Naar jeg gennemgaar de dels til Indenrigsministeriet dels til Krigsministeriet foreslaaede Bevillinger til Anskaffelse af Materiale, Bygningsvæsenet og deslige, paatrænger sig mig den Tanke, at man forleden Aar kom temmelig betydelig op paa disse Bevillinger paa Grund af de stigende Priser paa Materiale og Arbeidskraft. Alt er nu gaaet meget ned, men der foreslaas dog ikke i den Anledning noget Afslag. Der var saaledes til Nybygninger paa § 23 under Marineministeriet foreslaaet 1 Million Kr.; men paa Grund af Prisforhøielsen paa Varer og Arbeidskraft gif vi op med 20 pCt. til 1,200,000 Kr. Dette er blevet staaende, uagtet Priserne ere gaaede ned, og dette er gjennemgaaende i hele Budgettet. Maasse det ærede Flertal vil være opmærksomt paa, at det kan være ligesaa imødetommende mod sit Ministerium i Aar, som det i flere Aar har været mod det og tidligere Ministerier, og dog paa disse Poster trække visse Procenter fra.

I Anledning af Justitsministeriets Budget har jeg et Ønske at fremsætte, jeg tør kun sige et foreløbigt Ønske. Jeg har lagt Mærke til, at vore Pantebogføringskontorer, altsaa vore Retsskriverkontorer i Almindelighed ere anbragte i almindelige Bygninger, der paa sædvanlig Maade ere udsatte for Brandfare. Turde det ikke være, jeg tør nok sige, af overordentlig Betydning at tage under Overveielse, om Sagen ikke var de Omkostninger værd, der udfordres til at tilveiebringe brandsikre Kontorer eller i alt Fald brandsikre Gjemmesteder for alt til Pantevæsenet Henhørende. Lad os blot tage en enkelt Jurisdiktion, og lad os sætte, at der skete den Ulykke, at Pantebøgerne og Panteregistrene brændte; hvilken Forvirring vilde der da ikke blive med Hensyn til alle Eiendomsforhold, især naar man tænker sig,

hvad der desværre ofte er Tilfældet, at der kan ligge en Masse Dokumenter, som ikke ere erpederede fra vedkommende Embedsmænd. Som den ærede Minister veed, har det nylig maattet indskræpes, at der bestaar en Forpligtelse for Amtmændene til at paase, at Pantebøgerne føres ordentlig og holdes i Orden. Jeg gad vidst, hvilke Amtmænd der i lange Tider have tænkt derpaa; at een Amtmand ikke har gjort det, er bekendt nok. Det Urede, som derved fremkommer, kan være sørgeligt nok; men endnu sørgeligere vilde det være, hvis der ovenpaa dette Urede kom Brand i det Hele. Jeg henstiller dette Spørgsmaal som et Spørgsmaal, det er meget vigtigt at overveie. — Jeg har antaget og antager endnu, at, naar den ærede Minister kommer til at udtale sig her, vil han sige os, hvad hans Hensigt er med Hensyn til de Ting, der ere skaffede tilveie af en tiaarig Kommission angaaende vore Retsforhold, sige det i al Korthed. Der er endnu Et, jeg kunde ønske at vide; det er med Hensyn til — lad mig kalde det de Fattiges, de Uformuendes Retspleie. Det er bekendt nok, at vor Straffelovgivning er en saadan, at den, der har Noget, i mangfoldige Tilfælde kommer til at give Lidt af sin Overflod, og saa er han færdig. Det generer ham ikke videre. Den Uformuende derimod faar sit simple Fængsel, det vil sige hele hans og hans Familjes Kapital bliver sat i Arrest i et tilsvarende Antal Dage. Jeg henstiller, om der ikke deri kan staves nogen større Lighed, uden at man krænker Retfærdigheden til nogen af Siderne. Jeg tror det. Men det Samme indtræder og det i en endnu værre Grad, forekommer det mig, naar Noget skal søge sin Ret, og da det for den almindelige Mand jo ofte er Smaating, det dreier sig om, saa naaer han i Almindelighed strax den Grændse, indenfor hvilken det ikke er tilladt at gaa videre, og selo om det tillades ham at gaa videre, standes han af Hensyn til Omkostningerne, af Mangel paa Gode til at kunne føre Sagen videre. Vi have Sjælesørgere, vi have Distriktslæger, og vi skulle ogsaa have Amtsbyrgerlæger. Kunde den Tanke, som dog af og til er fremkommen, og som sine Steder i Verden er bragt til Udførelse, kan denne Tanke ikke ogsaa finde Gjemmestjærelse hos os; at vi kunde faae ansat Retsadvokater med Forpligtelse til at tage sig af de Uformuendes Ret? Jeg spørger blot. Endnu værre er det med et andet Forhold, som jeg havde glædet mig til skulde komme under Overveielse i det lærde, konservative Koncilium, der forleden var samlet i Christiania.